

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 3042/05
15.03.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Zvezdane Lutovac, Predraga Trifunovića, Nikole Stanojevića i Mihaila Rulića, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik advokat AB, protiv tuženih Autonomne Pokrajine Vojvodina - Skupština APV, koju zastupa Javno pravobranilaštvo Vojvodine i "VV", koga zastupa advokat BA, radi naknade nematerijalne štete, odlučujući o reviziji drugotuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Novom Sadu Gž.br. 2457/2004 od 6.10.2005. godine, u sednici veća održanoj dana 15.03.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

I USVAJA SE u celosti revizija drugotuženog i PREINAČUJU presuda Okružnog suda u Novom Sadu Gž.br. 2457/2004 od 6.10.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Novom Sadu P. broj 1821/02 od 26.03.2003. godine u stavovima: prvom i trećem izreke i rešenje o troškovima spora sadržano u stavu četvrtom izreke, tako što se ODBIJAJU kao neosnovani tužbeni zahtevi tužioca AA, kojim je tražio da se utvrdi da je naslovom teksta i naslovom u uokvirenom delu teksta objavljenom u novosadskom dnevnom listu "GG" dana __.1997. godine na strani 9, objavljena neistinita informacija kojom mu je narušen ugled i povređena čast; te da se drugotuženi "VV" obaveže da mu na ime naknade nematerijalne štete solidarno sa prvotuženim AP Vojvodina - Skupštine APV, isplati iznos od 100.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 26.03.2003. godine do isplate i da mu o svom trošku, solidarno sa prvotuženim, objavi izreku presude donete u ovoj pravnoj stvari u novosadskom dnevnom listu "GG" i __ listu "DD", sve u roku od 15 dana od dana prijema otpravka presude, kao i zahtev za naknadom troškova ovog spora.

II Tužilac se obavezuje da drugotuženom na ime naknade troškova celog postupka isplati iznos od 22.200,00 dinara, u roku od 15 dana od dana prijema otpravka ove presude.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Novom Sadu P. broj 1821/02 od 26.03.2003. godine, stavom prvim izreke, delimično je usvojen tužbeni zahtev tužioca i utvrđeno da je naslovom teksta "Istraga protiv dvojice advokata" i naslovom u uokvirenom delu teksta "Pola nasledstva za proviziju" objavljenim u novosadskom dnevnom listu "GG" dana __.1997. godine na strani 9, objavljena neistinita informacija kojom su narušeni ugled i interes i povređena čast tužioca. Stavom drugim izreke prvo i drugotuženi su solidarno obavezani da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete isplate iznos od 200.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 26.03.2003. godine pa do isplate, u roku od 15 dana. Stavom trećim izreke prvo i drugotuženi su obavezani da solidarno o svom trošku objave izreku ove presude u novosadskom dnevnom listu "GG" i u __ listu "DD" u istom paricionom roku. Stavom četvrtim izreke prvo i drugotuženi su solidarno obavezani da tužiocu isplate troškove parničnog postupka u iznosu od 108.370,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom počev od 26.03.2003. godine. Stavom petim izreke odbijen je kao neosnovan deo tužbenog zahteva tužioca da se utvrdi da je tekstom "Istraga protiv dvojice advokata" objavljena neistinita informacija, kao i zahtev za isplatom naknade nematerijalne štete preko dosuđenog iznosa do traženog od 300.000,00 dinara sa zateznom kamatom od dana presuđenja pa do isplate. Stavom šestim izreke odbijen je deo tužbenog zahteva tužioca da se prvo i drugotuženi solidarno obavežu da plate objavljivanje izreke ove presude u beogradskim dnevnicima: "DD1", "DD2", "DD3" i "DD4".

Presudom Okružnog suda u Novom Sadu Gž broj 2457/2004 od 6.10.2005. godine, stavom prvim izreke, usvojene su delimično žalbe tuženih, pa je presuda Opštinskog suda u Novom Sadu P. broj 1821/02 od 26.03.2003. godine preinačena u pobijanom usvajajućem delu tužbenog zahteva za isplatom naknade nematerijalne štete zbog povrede ugleda i časti, tako što su tuženi obavezani da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog povrede ugleda i časti solidarno isplate iznos od 100.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 26.03.2003. godine do isplate; dok je u preostalom delu tužbeni zahtev tužioca za naknadom ovog vida nematerijalne štete odbijen kao neosnovan. Stavom drugim izreke odbijene su žalbe tuženih u preostalom delu i prvostepena presuda u pobijanom a nepreinačenom delu, kao i u delu o troškovima postupka, potvrđena.

Protiv navedene pravosnažne drugostepene presude, drugotuženi je izjavio blagovremenu i dozvoljenu reviziju zbog: bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pravilnost drugostepene presude shodno članu 386. ZPP, Vrhovni sud je našao da je revizija osnovana stoga što je ona bazirana na pogrešnoj primeni materijalnog prava. Stim što njenim donošenjem nije učinjena apsolutno bitna povreda odredaba parničnog postupka iz noveliranog člana 354. stav 2. tačka 11. ZPP na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti, niti pak neka od bitnih povreda na koje se ukazuje revizijom.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužilac je po profesiji advokat koji ima advokatsku kancelariju u __, gde se više godina bavi advokaturom. Dana __.1997. godine u __ dnevnom listu "DD" na devetoj strani, objavljen je tekst pod naslovom "Istraga protiv dvojice advokata", sa nadnaslovom "Zahtev Okružnog javnog tužilaštva" i podnaslovom "Krivična prijava tereti ĐĐ advokat iz __ za prevaru u službi, a njegov kolega AA osumnjičen je da mu je pomagao u izvršenju ovog krivičnog dela". U tom tekstu se navodi da je Okružno javno tužilaštvo u Novom Sadu podnelo zahtev za sprovođenje istrage protiv navedenih advokata jer je od strane SUP-a Novi Sad navedenom tužilaštvu podneto više dokumenata kojima se dokazuje da je advokat ĐĐ imao nameru da svom klijentu EE omogući da nasledi novac na koji po zakonu nije imala pravo. Kao i da se istraga zahteva i protiv AA koji se kasnije umešao u transakciju prenošenja nasleđene svote iz ZZ u ŽŽ, tako što je ishodovao da se iz ZZ prenese 27.380 __ dolara u jednu banku u __ gde je ovaj iznos konvertovan u 30.630 nemačkih maraka koje je AA preko posrednika podigao i doneo u ŽŽ. Te da će predstojećom istragom u Novosadskom okružnom sudu biti utvrđeno ko je sve i koliko nagradu dobio prilikom raspodele ovog nasleđstva. U istom tekstu u srednjem delu uokvireno, dakle u antrfileu je pod naslovom "Pola nasleđstva za proviziju" objavljen tekst: "Prema navodima krivične prijave EE je dobila od nasleđene svote samo 18.000 nemačkih maraka. Međutim, potpisala je izjavu da je na ruke primila svih 27.380 kanadskih dolara. EE je rečeno da je više od 12.000 nemačkih maraka otišlo za proviziju onima koji su joj omogućili da dobije nasleđstvo. Kako joj je objašnjeno deo provizije je dobio i jedan advokat u __ na čiji devizni račun u banci u Segedinu su prebačeni dolari iz ZZ. Međutim, u izveštaju inspektora II se navodi da taj advokat iz Subotice nije dobio nikakvu proviziju, već ga je AA častio večerom u jednoj kafani". Po podacima iz krivičnih spisa Okružnog suda u Novom Sadu Ki. 83/97 utvrđeno je da je Okružni javni tužilac u Novom Sadu na osnovu krivične prijave SUP-a Novi Sad (sa pratećom dokumentacijom) zbog postojanja krivičnog dela prevare, podneo dana 14.04.1997. godine istražnom sudiji tog suda, zahtev za sprovođenje istrage protiv ovde tužioca zbog krivičnog dela prevare (u službi). Istražni sudija tog suda je dana 10.07.1997. godine izjavio neslaganje sa zahtevom za sprovođenje istrage, o čemu je zato odlučilo vanraspravno veće Okružnog suda u Novom Sadu rešenjem Kv. broj 250/98 dana 27.07.1998. godine o tome da nema mesta sprovođenju istrage protiv ovde tužioca zbog navedenog krivičnog dela. Sadržina spornog objavljenog teksta odgovara sadržini navoda iz navedene krivične prijave i navedenog zahteva za sprovođenje istrage, a sadržina teksta u antrfileu navodima iz zahteva za sprovođenje istrage.

Iako je utvrđeno da je u predmetnom objavljenom tekstu dnevnog lista čiji je drugotuženi izdavač, u stvari tačno preneti navodi iz krivične prijave SUP-a Novi Sad i zahteva za sprovođenje istrage Okružnog javnog tužioca u Novom Sadu, nižestepeni sudovi su smatrali da tužiocu pripada novčana naknada za pretrpljenu nematerijalnu štetu zbog povređene časti i narušenog ugleda i da mu sledom toga pripadaju pravo na adekvatnu novčanu naknadu i ostala prava po odredbama tada važećeg Zakona o javnom informisanju. Sa sledećom argumentacijom: da naslov spornog teksta: "Istraga protiv dvojice advokata" ne odgovara istini jer je u to vreme protiv ovde tužioca bio podnet zahtev za sprovođenje istrage, što se sa njihovog pravnog stanovišta ne može smatrati istragom. Dok sam naslov iz antrfilea "Pola nasleđstva za proviziju" bez obzira što su u tekstu koji sledi ispod njega tačno preneti navodi iz zahteva za sprovođenje istrage nije istinit obzirom da ta tvrdnja iz njih ne proizilazi.

Međutim, pravno je stanovište Vrhovnog suda da se ne može prihvatiti pravni zaključak nižestepenih sudova da sporni naslov objavljenog teksta "Istraga protiv dvojice advokata" ne odgovara istini, odnosno da predstavlja netačnu informaciju jer se po njima podnošenje zahteva za sprovođenje istrage ne smatra istragom, sa krivično-pravnog aspekta. Stoga što je odredbom člana 242. stav 1. Zakonika o krivičnom postupku propisano da se istraga sprovodi podnošenjem zahteva za sprovođenje istrage od strane ovlašćenog javnog tužioca. Zato se u smislu citirane odredbe ZKP može uzeti da je istraga faktički pokrenuta podnošenjem zahteva za sprovođenjem istrage od strane ovlašćenog javnog tužioca nadležnom sudu, protiv određenog lica i za određeno krivično delo. Da li će se istraga kao prva faza krivičnog postupka i sprovesti, o tome odlučuje nadležni sud kao "dominus litis". Sledstveno tome Vrhovni sud nalazi da sporni naslov teksta koji sadrži reč "istraga" sasvim odgovara suštini stvari, obzirom da je u to relevantno vreme njegovog objavljivanja, istraga protiv ovde tužioca bila legalno pokrenuta, pa naslov predstavlja sinonim za tu fazu krivičnog postupka. Takođe, Vrhovni sud smatra da naslov "Pola nasleđa za proviziju" teksta iz antrfilea odgovara suštini tog dela teksta, za koji je utvrđeno da odgovara sadržini navoda iz zahteva za sprovođenje istrage. Utoliko pre što je svrha antrfilea u tome da daje dopunsko objašnjenje u pogledu sadržine objavljenog teksta. Stoga smisao predmetnog naslova i teksta u antrfileu treba posmatrati sveobuhvatno i u kontekstu međusobne povezanosti sa ostalim delom objavljenog teksta.

Sledom izloženog, Vrhovni sud nadalje nalazi da objavljivanjem teksta sa spornim naslovima koji u suštini predstavljaju istinite informacije, drugotuženi nije prouzrokovao povredu tužiočevog ugleda i časti, niti stoga može biti odgovoran za eventualno nastalu nematerijalnu štetu. Zato drugotuženi ne može biti obavezan na novčanu naknadu nematerijalne štete i na realizaciju prava oštećenog lica koja bi mu pripala u smislu odredbi tada važećeg Zakona o javnom informisanju ("Sl.glasnik RS" broj 19/91 od 29.03.1991. godine, sa izmenama i dopunama u brojevima: 53/93, 67/93 i 48/94) i člana 200. Zakona o obligacionim odnosima. Sledom čega je odlučio kao u stavu I izreke ove presude.

Odluka o troškovima spora je doneta shodno članu 166. stav 2. u vezi članova 154. stav 1. i 155. ZPP, obzirom na uspeh drugotuženog u ovoj parnici, a visina naknade je odmerena na ime: zastupanja na 2. održana ročišta, sastava dve žalbe i revizije, sve od strane punomoćnika iz reda advokata u iznosu od ukupno 18.800,00 dinara prema važećim AT u vreme preuzimanja ovih pravnih radnji i iznos od ukupno 3.400,00 dinara na ime takse na žalbe i reviziju prema TT takođe u vreme njihovog podnošenja.

Sa izloženih razloga, Vrhovni sud je shodno članu 395. stav 1. ranije važećeg ZPP u smislu odredbe člana 491. stav 1. važećeg ZPP ("Službeni glasnik RS", br. 125/2004 od 22.11.2004. godine) preinačio presude nižestepenih sudova.

Predsednik veća-sudija

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

dc